Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle | Asiantuntijalausunto 26.4.2022 | VN/17/2022-TEM-40 |

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta; kuuleminen 27.4.2022

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI JULKISESTA TYÖVOIMA- JA YRITYS-PALVLEUSTA ANNETUN LAIN 4 LUVUN 4 §:N MUUTTAMISESTA

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia siten, että työ- ja elinkeinotoimisto voisi tarjota yritykselle valmennusta työntekijän palkkaamisessa ja työnantajavalmiuksien kehittämisessä. Valmennus olisi siihen osallistuville yrityksille maksutonta. Palvelun hinta katsottaisiin palvelua käyttävän yrityksen de minimis -tueksi.

Esityksen tavoitteena on madaltaa yksinyrittäjien ja mikroyritysten rekrytointikynnystä ja sitä kautta nostaa työllisyysastetta. Ehdotetulla lakimuutoksella tuettaisiin yritysten kasvua ja pyrittäisiin lisäämään työnantajayritysten määrää.

Lakimuutoksella mahdollistettaisiin myös vuosina 2019-2021 valtakunnallisena hankkeena toteutetun Työllistä taidolla -palvelun vakinaistaminen osaksi työ- ja elinkeinopalveluja.

Tausta

Valmennus pohjautuisi Uudenmaan ELY-keskuksen ja TE-toimiston vuosina 2019-2021 koordinoimaan valtakunnalliseen Työllistä taidolla -palveluun. Palvelun tulkittiin olevan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 4 luvun 1 §:n mukaista tieto- ja neuvontapalvelua. Palvelulla todettiin kuitenkin olevan mahdollisia rajapintahaasteita valtiontukisääntöjen näkökulmasta.

Työ- ja elinkeinoministeriön yritystukineuvottelukunnalta pyytämän lausunnon mukaan palvelu täyttää EU:n lainsäädännön mukaiset valtiontuen edellytykset. Tämän johdosta hallitus esittää muutettavaksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 4 luvun 4 §:ä siten, että yrityksille voitaisiin tarjota rekrytointi- ja työnantajavalmiuksien kehittämiseen tähtäävää valmennusta de minimis -tukena.

Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 4 luvun 4 §:ää siten, että pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan työ- ja elinkeinotoimisto voisi tarjota yritykselle valmennusta työntekijän palkkaamisessa ja työnantajavalmiuksien kehittämisessä. Palvelun hinta katsottaisiin palvelua käyttävän yrityksen de minimis -tueksi. Palvelu olisi sitä käyttävälle yritykselle maksutonta.

Valmennus suunnattaisiin ensisijaisesti kasvuhakuisille yksinyrittäjille ja mikroyrityksille, joilla on tarvetta rekrytointiin tai työn teettämiselle ja tähän

liittyvään perustason neuvontaan. Valmennuksen tarjoaminen olisi kuitenkin mahdollista myös muille kuin yksinyrittäjille ja mikroyrityksille, jos yrityksen katsottaisiin hyötyvän tarjottavasta valmennuksesta. Valmennus olisi lyhytkestoista kevyttä ohjausta ja tukea, joka olisi räätälöity yrittäjän tai yrityksen tarpeiden mukaan.

Vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset: Työllisyysmäärärahoja ei esitetä lisättäväksi, vaan toiminta rahoitettaisiin kohdentamalla uudelleen olemassa olevia resursseja. Lisäksi tarvittavista tietojärjestelmäratkaisuista aiheutuisi jokin verran kustannuksia, joiden määrä ja rahoitus tarkentuisivat myöhemmin.

Työllistä taidolla -palvelun hankintakustannukset ovat olleet yhteensä 4,96 miljoonaa euroa vuodessa. Lisäksi TEM on osoittanut toimintamenomäärärahaa hankkeeseen henkilöstökustannuksiin (palvelua koordinoiva projektipäällikkö) Uudenmaan TE-toimistolle momentilta 32.01.03. (Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot, siirtomääräraha 2 vuotta) yhteensä 140 000 euroa. Yhteensä Työllistä taidolla -hankkeeseen määrärahoja on kohdennettu 5,1 miljoonaa euroa vuodessa.

Työllisyysvaikutukset: Työllisyysvaikutuksia voidaan arvioida Työllistä taidolla -palvelun aiempien tulosten perusteella. Hankkeessa annettiin neuvontaa 7800 yritykselle ja yhteensä yrityksiin rekrytoitiin noin 4000 henkilöä. Käytettävissä olevilla seurantamenetelmillä ei ole kuitenkaan arvioitavissa, kuinka moni rekrytointi olisi jäänyt toteutumatta ilman palvelua. Palvelulla pystyttiin kuitenkin mahdollisesti kasvattamaan rekrytointien määrää tai nopeuttamaan rekrytointia tarjoamalla yrityksille tukea ja neuvontaa.

Vaikutukset yrityksiin: Valmennuspalvelua tarjoavat yritykset valittaisiin ELY-keskusten tai niiden keskinäiseen sopimukseen pohjautuen valtakunnallisesti palvelua koordinoivan ELY-keskuksen tekemän kilpailutuksen perusteella. Vaikutukset valmennusta tarjoavien yritysten ja samalla alalla toimivien yritysten toimintaan olisivat vähäisiä. Kilpailutus olisi lisäksi avoin kaikille palveluntarjoajille.

Valmennuksesta yrityksille aiheutuva hallinnollinen työ olisi vähäinen ja koostuisi perustietojen antamisesta palveluun ilmoittautuessa ja palautekyselyyn vastaamisesta.

Vaikutukset viranomaisen toimintaan: Valmennuksen hankinnasta vastaisivat ELY-keskukset ja toimeenpanosta TE-toimistot. ELY-keskukselle aiheutuisi jonkin verran hallinnollista työtä yrityskohtaisen laskennallisen de minimis-arvon määrittämisestä ja aiempien myönnettyjen de minimis -tukien tarkistamisesta. Tukipäätökset arkistoitaisiin ja tiedot myönnetyistä tuista rekisteröitäisiin yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään. Tietojärjestelmäratkaisut tehtäisiin erillisen aikataulun mukaisesti. Kustannusten määrä ja rahoitus tarkentuisivat myöhemmin.

Seuranta

Valmennuksen vaikuttavuutta seurattaisiin ja arvioitaisiin osana työ- ja elinkeinopalvelujen kokonaisuutta sekä erillisessä arviointiselvityksessä.

Voimaantulo

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

LIITE

Ppt-esitys

laatija: neuvotteleva virkamies Tiina Oinonen, työ- ja elinkeinoministeriö